

پرسشنامه و پاسخ به پرسش‌ها و استفتائات درباره اعتکاف

مقام معظم رهبری آیا اعتکاف در غیر از مساجد چهارگانه جایز است؟ و نیت آن چگونه می باشد؟ اعتکاف در غیر از مساجد چهارگانه به قصد رجاء مطلوبیت (به امید اینکه مطلوب خداوند واقع شود) مانعی ندارد. رفتن به سرویس‌های بهداشتی متعلق به مسجد که در خارج از مسجد است در موارد زیر چه حکمی [...]

مقام معظم رهبری

آیا اعتکاف در غیر از مساجد چهارگانه جایز است؟ و نیت آن چگونه می باشد؟

اعتکاف در غیر از مساجد چهارگانه به قصد رجاء مطلوبیت (به امید اینکه مطلوب خداوند واقع شود) مانعی ندارد.

رفتن به سرویس‌های بهداشتی متعلق به مسجد که در خارج از مسجد است در موارد زیر چه حکمی دارد؟

الف. برای حمام کردن.

ب. برای غسل مستحب.

ج. برای اینکه با وضو باشد.

د. وضو گرفتن برای خواندن قرآن یا نماز مستحبی.

ه. خارج شدن از مسجد برای شستن دندانها و دستها.

خارج شدن از مسجد به دلایل مذکور اشکال ندارد، ولی باید به قدر حاجت اکتفا کند و طول ندهد.

موارد ضروری که خرید و فروش در آنها برای معتکف جایز است چیست؟

مواردی که در هنگام اعتکاف برای خودش و نفقه خانواده اش به آن نیاز دارد.

اگر معتکف مبتلا به مرضی شود که مجبور به افطار روزه است، چه باید بکند و حکم اعتکاف او چیست؟

اعتکاف بدون روزه صحیح نیست لذا با افطار روزه، اعتکاف باطل می شود.

من علاقه زیادی دارم که در مراسم اعتکاف در مرکز استان شرکت کنم ولی چون در شهرستان زندگی می کنم و اگر بخواهم به مرکز استان بروم باید نماز خود را شکسته بخوانم، آیا از این نظر مشکلی نخواهم داشت؟

کسی که بخواهد در سفر، معتکف شود، می تواند نذر کند که در سفر، روزه بگیرد و می تواند اعتکاف نماید.

حکم اعتکاف زنی که حیض یا استحاضه بر او عارض شده است چیست؟ چه در روز اول یا دوم یا سوم؟ و آیا قضا بر او واجب است؟

در صورت حائض شدن؛ حتی اگر در ساعات آخر روز سوم باشد اعتکاف باطل می شود؛ ولی در صورت استحاضه شدن اگر به وظیفه مستحاضه نسبت به روزه اش عمل کند، اعتکافش صحیح است.

آیه الله العظمی بهجت

آیا اعتکاف به زمانهای ویژه ای اختصاص دارد؟ و بهترین زمان جهت اعتکاف چیست؟

در هر زمانی که روزه در آن ایام صحیح است اعتکاف نیز جایز و صحیح است و بهترین اوقات اعتکاف، ماه رمضان و برترین اوقات رمضان، دهه آخر آن است.

اعتکاف به نیابت از میت یا حیّ چه حکمی دارد؟

اعتکاف به نیابت از میت صحیح است و صحت آن به نیابت از حیّ محل تأمل است.

آیا در اعتکاف، زن باید از شوهر خود اجازه بگیرد؟

در صورتی که اعتکاف او منافعی با حق شوهر باشد، اجازه لازم است و با عدم منافات هم احتیاط در اجازه است.

آیا فرزند لازم است که برای اعتکاف از پدر خود اجازه بگیرد؟

اگر اعتکاف فرزند مستلزم آزار و اذیت آنها باشد، اجازه پدر و مادر لازم است.

آیا معتکف می تواند از اعتکاف منصرف شود؟

برگشت و انصراف از اعتکاف در واجب معین و هم چنین در غیرمعین، بعد از تمام شدن دو روز جایز نیست و منظور از دو روز، غروب روز دوم است و در صورتی که هنگام نیت اعتکاف، شرط رجوع داشته است، می تواند هر وقت خواست از اعتکاف دست بردارد؛ هرچند روز سوم هم باشد.

مکانهایی همچون بام و زیر زمین مسجد که شک داریم جزو مسجد است یا نه، آیا می توان در حین اعتکاف به آنجا رفت؟

در حال اعتکاف نزول به سرداب (زیرزمین) مسجد و رفتن به بام مسجد جایز است، ولی مقدار اضافی اگر جزئیتش مشکوک باشد، رفتن به آنجا جایز نیست.

آیا آنچه بر مُحرم حرام است، بر معتکف هم حرام است؟
محرمات احرام بر معتکف حرام نیست، مگر بعضی از محرمات.

آیا اعتکاف بچه ممیّز صحیح است؟

صحیح است.

آیه الله العظمی مکارم شیرازی

در چه مساجدی می توان اعتکاف کرد؟

با توجه به استقبال فوق العاده ای که از مسئله اعتکاف، مخصوصاً از سوی جوانان می شود، و سال به سال افزایش پیدا می کند، و شرایطی که برای مساجدی که در آن می توان اعتکاف کرد ذکر می کنند، سبب محدودیتهایی شده، دقیقاً بفرمایید اعتکاف در چه مساجدی جایز است؟ آیا فقط در مساجد چهارگانه یا در هر مسجد جامعی می توان اعتکاف کرد؟ و منظور از مساجد جامع چیست؟ خواهشمندیم جواب واضحی دهید تا تکلیف اعتکاف کنندگان محترم روشن شود.

با مراجعه به ادلّه مسئله و روایات متعدّدی که در این باره در منابع روایی وارد شده، روشن می شود که در تمام مساجدی که در آن نماز جماعت به طور مرتّب بر پا می شود، اعتکاف جایز است. بنابراین محدودیّت خاصی در این گونه مساجد نیست.

آیا در ایام اعتکاف در مسجد دانشگاه، رفتن به کلاس و شرکت در درسها جایز است؟

جایز نیست.

گفتگو با تلفن همراه در مسجد در موارد غیر ضروری و مکرر چه صورت دارد؟

در صورتی که ضرری به اعمال اعتکاف نزنند مانعی ندارد ولی بهتر ترک آن در غیر موارد ضرورت است.

آیه الله العظمی فاضل لنکرانی رحمه الله

معتکف در روز سوم اعتکاف برای غسل مستحبّی از مسجد خارج می شود، آیا اعتکاف باطل می شود یا خیر؟

اعتکاف باطل نمی شود.

آیا در تهران بزرگ در مسجد جامع هر محله می توان اعتکاف کرد؟

یکی از شرایط صحت اعتکاف این است که در مسجد جامع باشد، یعنی مسجد عمومی که محل اجتماع عامه مردم است و اختصاص به اهل یک محله و گروه خاصی نداشته باشد، مثل مسجد اعظم و مسجد امام در قم و مسجد امام و مسجد جمعه در تهران و امثال آن. بنابراین در مسجد بازار و محله ها اعتکاف صحیح نیست.

آیا در حال اعتکاف می توان در صحن و حیاط مسجد توقف کرد؟

اگر صحن و حیاط مسجد به گونه ای است که در آن نماز می خوانند و صیغه مسجدیت بر آن خوانده شده، مثل مسجد امام حسن عسکری علیه السلام در قم، می توان در آن توقف کرد، وگرنه نباید در آن توقف کرد.

آیا شخص معتکف می تواند برای شرکت در نماز جمعه از مسجد محل اعتکاف خارج شود؟

ظاهراً از مواردی است که می توان خارج شد؛ ولی باید حداقل زمان لازم را رعایت کند و در رفت و آمد به احتیاط مستحب زیر سایه نرود.

آیه الله العظمی سیستانی

آیا می توان در ایام البیض (اعتکاف)، روزه به نیت قضا گرفت؟

اشکال ندارد.

آیا می توان برای غسل ام داوود از محل اعتکاف خارج شد؟ بر فرض خروج باعث بطلان اعتکاف می شود؟ و چه احکامی از قبیل قضا و کفاره بر مکلف واجب می شود؟

جایز نیست خارج شود؛ زیرا استحباب آن ثابت نیست و اگر خارج شد کفاره ندارد، ولی اگر نذر کرده باشد باید دوباره انجام دهد و اگر نذر معین بوده یا در روز سوم بوده، احتیاطاً باید قضا کند.

رهبری

۱- رفتن به سرویسهای بهداشتی متعلق به مسجد که در خارج از مسجد است در موارد زیر چه حکمی دارد؟

الف. برای حمام کردن.

ب. برای غسل مستحب.

ج. برای اینکه با وضو باشد.

د. وضو گرفتن برای خواندن قرآن یا نماز مستحبی.

ه . خارج شدن از مسجد برای شستن دندانها و دستها.

خارج شدن از مسجد به دلایل مذکور اشکال ندارد، ولی باید به قدر حاجت اکتفا کند و طول ندهد.

موارد ضروری که خرید و فروش در آنها برای معتکف جایز است چیست؟

مواردی که در هنگام اعتکاف برای خودش و نفقه خانواده اش به آن نیاز دارد.

س : ایا اعتکاف در غیر از مساجد چهارگانه جایز است؟ نیت آن چگونه است؟
اعتکاف در غیر از مساجد چهارگانه به قصد رجای مطلوبیت (به امید که مطلوب خداوند واقع شود) مانعی ندارد.

س : معتکفی می‌خواهد سه روز اعتکاف کند و مدت ۷۲ ساعت اعتکاف انجام دهد. اگر اعتکافش را از بعد از طلوع فجر مثلاً از ظهر شروع کند و ظهر مهر به پایان برساند به گونه‌ای که مجموع آن ۷۲ ساعت شود، ایا این اعتکاف صحیح است؟
اعتکاف باید از شروع روز اول تا پایان روز سحر باشد و تلفیق کردن بدین‌گونه که جزئی از روز اول را با جزئی از روز آخر یک روز کامل به حساب بیاورد، صحیح نیست. محل اشکال است.
س : هیأت برگزاری اعتکاف که متشکل از تعدادی از معتکفین است. وظیفه‌ی خدمت به معتکفین و فراهم کردن نیازمندی‌های آنها را بر عهده دارد. لذا باید نیازمندی‌های معتکفین مثل افطاری و سحری را بخرد، ایا این مسئله به اعتکاف آنها ضرر نمی‌رساند؟

خارج شدن از مسجد برای خرید چیزهای ضروری مثل غذا و غیره اگر در ضمن آن نیازمندی‌های خود را نیز تهیه می‌کنند، اشکال ندارد. س : خارج شدن از مسجد برای شستن دندانها و دستها؟
معلق به خارج شدن از مسجد برای تجدید طهارت است.

س : ایا برای رفتن به تشییع جنازه در هنگام اعتکاف، وقت مشخصی است؟ اگر معتکف یکی از دوستانش را دید، ایا می‌تواند چند دقیقه را با او سپری کند؟ حکم رفتن زیر سایه در این هنگام (چه در ماشین و یا غیر آن) چیست؟
وقت مشخصی ندارد و رفتن به تشییع جنازه اگر آنقدر طولانی نشود که باعث محو صورت اعتکاف شود، اشکال ندارد و در صورت امکان واجب است که زیر سایه نشیند و احتیاط مستحب این است که زیر سایه حرکت نکند.
س : ایا پشت بام مسجد تابع مسجد است یا بستگی به وقف کننده دارد؟
پشت بام مسجد به حکم مسجد است مگر این که احراز شود که هنگام وقف مسجد، پشت بام آن از وقف خارج شده است.

س : اگر مکان‌هایی برای وضو و شستن دستها و دندانها در خارج از مسجد فراهم شده باشد، ایا واجب است مکان خاصی در داخل مسجد تهیه شود تا معتکف از مسجد خارج نشود؟
صرف نیاز به خروج از مسجد برای طهارت و نظافت برای جواز خروج کافی است و تهیه مکانی در داخل مسجد واجب نیست.

س : ایا معتکف می‌تواند خودش اقدام به خرید کند، چه ضروری و چه غیر ضروری؟

اگر برای خرید نیازمندی‌های اعتکاف باشد فی نفسه مانعی ندارد ولی در صورتی که باعث خارج شدن از مسجد می‌شود مشروط به این است که در حال اعتکاف به آن نیاز داشته باشد و جایز نیست معتکف خودش اقدام به خرید و فروش کند مگر در مواردی که در حال اعتکاف به آنها نیاز دارد.

س : ایا جایز است که معتکف کسی را برای خرید چه ضروری و چه غیر ضروری وکیل کند؟

اگر برای خرید نیازمندی‌های هنگام اعتکاف باشد، اشکال ندارد، اما در غیر آن موارد، اگر وکیل کردن در هنگام اعتکاف

باشد اشکال دارد.

س : ایا اجاره و دیگر معاملات غیر از خرید و فروش در هنگام اعتکاف جایز است؟
بنا بر احتیاط واجب مانند خرید و فروش در هنگام اعتکاف سایر معاملات نیز جایز نیست.

س : ایا جایز است دانشجویان معتکف درس‌های دانشگاهی خود را مرور کنند؟
اشکال ندارد.

س : ایا اجرای دیگر عقود و ایقاعات در هنگام اعتکاف جایز است؟
مانعی ندارد.

س : اگر معتکف بعد از اعتکاف نیاز به کلابی داشته باشد ایا جایز است که در هنگام اعتکاف آن را تقاضا کند و گرفتن کالا بعد از اعتکاف باشد؟

اگر باعث خارج شدن از مسجد نشود، صرف قرار گذاشتن بدون عقد خرید، اشکال ندارد.

س : مورد ضروری که خرید و فروش در آن‌ها برای معتکف جایز است، چیست؟

مواردی که در هنگام اعتکاف برای خودش یا هزینه‌های خودش و نفقه‌ی خانواده‌اش به آن نیاز دارد.

س : ایا اعتکاف در مسجدی غیر از مسجد جامع باطل است و ایا ممکن است هر محله‌ای مسجد جامعی غیر از مسجد جامع شهر یا روستا داشته باشد؟ مسجد جامع به چه مسجدی گفته می‌شود؟ ایا ممکن است که در شهر چند مسجد جامع باشد؟

قبلاً گذشت که اعتکاف در هر مسجدی حتی غیر از مسجد‌های چهارگانه تا هنگامی که بر آن مکان اسر مسجد صدق کند، جایز است، مشروط بر این که به قصد رجا باشد یعنی به امید این که مطلوب خداوند واقع شود و مختص به مسجد جامع نیست و ممکن است که یک شهر یا روستا چند مسجد جامع داشته باشد.

بهجت

اعتکاف به نیابت از میت یا حیّ چه حکمی دارد؟

اعتکاف به نیابت از میت صحیح است و صحت آن به نیابت از حیّ محل تأمل است.

آیا فرزند لازم است که برای اعتکاف از پدر خود اجازه بگیرد؟

اگر اعتکاف فرزند مستلزم آزار و اذیت آنها باشد، اجازه پدر و مادر لازم است.

آیا معتکف می تواند از اعتکاف منصرف شود؟

برگشت و انصراف از اعتکاف در واجب معین و هم چنین در غیرمعین، بعد از تمام شدن دو روز جایز نیست و منظور از دو روز، غروب روز دوم است و در صورتی که هنگام نیت اعتکاف، شرط رجوع داشته است، می تواند هر وقت خواست از اعتکاف دست بردارد؛ هرچند روز سوم هم باشد.

س : آیا معتکف می تواند از اعتکاف منصرف شود؟
ج : برگشت و انصراف از اعتکاف در واجب معین و هم چنین در غیرمعین، بعد از تمام شدن دو روز جایز نیست و منظور از دو روز، غروب روز دوم است و در صورتی که هنگام نیت اعتکاف، شرط رجوع داشته است، می تواند هر وقت خواست از اعتکاف دست بردارد؛ هرچند روز سوم هم باشد.

مکانهایی همچون بام و زیر زمین مسجد که شک داریم جزو مسجد است یا نه، آیا می توان در حین اعتکاف به آنجا رفت؟

در حال اعتکاف نزول به سرداب (زیرزمین) مسجد و رفتن به بام مسجد جایز است، ولی مقدار اضافی اگر جزئیاتش مشکوک باشد، رفتن به آنجا جایز نیست.

آیا اعتکاف بچه ممیز صحیح است؟

آیه الله العظمی مکارم شیرازی

در چه مساجدی می توان اعتکاف کرد؟

با توجه به استقبال فوق العاده ای که از مسئله اعتکاف، مخصوصاً از سوی جوانان می شود، و سال به سال افزایش پیدا می کند، و شرایطی که برای مساجدی که در آن می توان اعتکاف کرد ذکر می کنند، سبب محدودیتهایی شده، دقیقاً بفرمایید اعتکاف در چه مساجدی جایز است؟ آیا فقط در مساجد چهارگانه یا در هر مسجد جامعی می توان اعتکاف کرد؟ و منظور از مساجد جامع چیست؟ خواهشمندیم جواب واضحی دهید تا تکلیف اعتکاف کنندگان محترم روشن شود.

با مراجعه به ادله مسئله و روایات متعددی که در این باره در منابع روایی وارد شده، روشن می شود که در تمام مساجدی که در آن نماز جماعت به طور مرتب بر پا می شود، اعتکاف جایز است. بنابراین محدودیت خاصی در این گونه مساجد نیست.

آیا در ایام اعتکاف در مسجد دانشگاه، رفتن به کلاس و شرکت در درسها جایز است؟

جایز نیست.

گفتگو با تلفن همراه در مسجد در موارد غیر ضروری و مکرر چه صورت دارد؟

در صورتی که ضرری به اعمال اعتکاف نرزد مانعی ندارد ولی بهتر ترک آن در غیر موارد ضرورت است.

صحیح است.

- ۱- اعتکاف از مستحبات است ولی به نذر و مانند آن واجب می شود و قصد عبادت شرط است.
- ۲- اعتکاف پیش از سه روز هر جایز است؛ ولی هر گاه دو روز اضافه می کند، روز سوم را بر آن بیافزاید (بنابر احتیاط).
- ۳- اعتکاف باید در مسجد جامع باشد و منظور از مسجد جامع، مسجدی است که قشرهای مختلف مردم شهر در آن شرکت دارند، بر خلاف مسجد محل و مسجد بازار که قشر خاصی در آن شرکت می کنند.
- ۴- خارج شده از مسجد عمدا موجب بطلان اعتکاف است و از روز فراموشی نیز بنابر احتیاط، چنین است.
- ۵- اعتکاف برای زنان هر جایز است ولی احتیاط واجب آن است که از همسرشان اجازه بگیرند.
- ۶- احتیاط آن است که در اعتکاف برای غیر، قصد هدایء ثواب کند، خواه حی باشد یا هیت، بنابراین می توان به قصد اهدا ثواب کند، خواه حی باشد یا هیت بنابراین می توان به قصد چند نفر نیت را نمود.
- ۷- لازم نیست روزه برای اعتکاف باشد، بلکه می تواند روزه ی ماه مبارک یا روزه ی قضا و مانند آن را به جا آورد، ولی روزه ی استیجاری مشکل است.
- ۸- اعتکاف مسجد را در دو روز اول می توان رها کرد؛ ولی روز سوم رها کردن جایز نیست.
- ۹- بهتر است که مدت اعتکاف در يك مسجد باشد؛ ولی در دو مسجد متصل به هم مانعی ندارد.
- ۱۰- در جایی که مشکوک است جزء مسجد می باشد یا نه، و ظاهر حال گواهی بر چیزی نمی دهد، اعتکاف صحیح نیست.
- ۱۱- زنان نیز فقط در مسجد می توانند معتکف شوند.
- ۱۲- کودکان همبزرگ نیز می توانند اعتکاف کنند.
- ۱۳- در موارد زیر، شخص اعتکاف کننده می تواند از مسجد خارج شود:
الف: برای هر گونه کار ضروری شرعی یا عرفی، مانند رفتن به دستشویی و غسل واجب و تهیه ضروریات .
ب: همچنین برای گواهی دادن در دادگاه و نماز جمعه و تشییع جنازه و عبادت هر بضع ، اما برای هر کار مستحبی جایز نیست.
- ۱۴- نشستن بر فرش غصبی هنگام اعتکاف موجب بطلان اعتکاف نمی شود، برخلاف محل غصب (مثلا جای دیگران را غصب کند) بنابر احتیاط.
- ۱۵- جایز است در اعتکاف ، در آغاز نیت، شرط کند که هرگاه عذر عرفی یا شرعی برای او پیدا شود، بتواند اعتکاف را به هر زنی در این صورت هر وقت عذری پیدا شود، می توان آن را به هر زنی، حتی در روز سوم .
- ۱۶- اعتکاف کمتر از سه روز کامل جایز نیست و روز از اول طلوع فجر تا غروب آفتاب است.

۱۷- اعتکاف در شبستان و سرداب و صحن مسجد جایز است. مگر در مواردی که ثابت شود حبلط جزء مسجد نیست با ظاهر حال چنین باشد.

۱۸- موارد ذیل بر معتکف حرام است:

بوییدن عطریات و بوهای خوش هر چند به قصد لذت نباشد،

خرید و فروش، بلکه مطلق تجارت با بودن ضرورت (بنابر احتیاط) ولی پرداختن به امور حیا دنیوی مانند خیاطی و امثال آن اشکال ندارد،

جدال بر سر مسائل دینی یا دنیوی به قصد غلبه کردن بر طرف مقابل و اضرار فضیلت،

و در این امور فرقی میان شب و روز نیست...

۱۹- پرداختن به امور دنیوی و مصالعات مربوط به آن برای معتکف جایز است و هر چند بهتر ترك این امور و توجه به عبادات و طاعات می باشد.

۲۰- هرگاه اعتکاف خود را با یکی از امور گذشته باطل کند، اگر به سبب نذر بر او واجب معین بوده باید قضا کند و اگر واجب غیر معین بوده و این امر در روز سحر بوده نیز باید قضا کند و اگر در روز اول بوده لازم نیست قضا اعتکاف واجب فوری نیست، بلکه وقت آن وسیع است.

س : در چه مساجدی می توان اعتکاف کرد؟ با توجه به استقبال فوق العاده ای که از مسئله اعتکاف، مخصوصا از سوی جوانان می شود، و سال به سال افزایش پیدا می کند، و شرایطی که برای مساجدی که در آن می توان اعتکاف کرد ذکر می کنید، سبب محدودیت هایی شده، دقیقا بفرمایید اعتکاف در چه مساجدی جایز است؟ آیا فقط در مساجد چهارگانه یا در هر مسجد جامعی می توان اعتکاف کرد؟ و منظور از مساجد جامع چیست؟ خواهشمندم جواب واضحی دهید تا تکلیف اعتکاف کنندگان محترم روشن شود.

ج : با مراجعه به ادله مسئله و روایات متعددی که در این باره در منابع روایی وارد شده، روشن می شود که در تمام مساجدی که در آن نماز جماعت به طور مرتب بر پا می شود، اعتکاف جایز است. بنابراین محدودیت خاصی در این گونه مساجد نیست.

س : آیا در ایام اعتکاف در مسجد دانشگاه، رفتن به کلاس و شرکت در درس ها جایز است؟

ج : جایز نیست.

س : گفتگو با تلفن همراه در مسجد در موارد غیر ضروری و مکرر چه صورت دارد؟

ج : در صورتی که ضرری به اعمال اعتکاف نرزد مانعی ندارد ولی بهتر ترك آن در غیر موارد ضرورت است.

آية الله العظمى سيستاني

آیا می توان در ایام البیض (اعتکاف)، روزه به نیت قضا گرفت؟

اشکال ندارد.

آیا می توان برای غسل ام داوود از محل اعتکاف خارج شد؟ بر فرض خروج باعث بطلان اعتکاف می شود؟ و چه احکامی از قبیل قضا و کفاره بر مکلف واجب می شود؟

جایز نیست خارج شود؛ زیرا استحباب آن ثابت نیست و اگر خارج شد کفاره ندارد، ولی اگر نذر کرده باشد دوباره انجام دهد و اگر نذر معین بوده یا در روز سوم بوده، احتیاطاً باید قضا کند.

احکام اعتکاف

راه رفتن معتکف در سایه	خروج از محل اعتکاف
استفاده از افطاری معتکف	فلسفه اعتکاف
احکام اعتکاف-اعتکاف در بام مسجد-شک در مسجد بودن محل اعتکاف	اعتکاف در اسلام
احکام اعتکاف-تعدد مسجد جامع	احکام اعتکاف-شرایط اعتکاف
احکام اعتکاف-اعتکاف در دو مسجد	احکام اعتکاف-شروع اعتکاف
احکام اعتکاف-اعتکاف در دانشگاه	احکام اعتکاف-زمان اعتکاف-مقدار اعتکاف
خروج از اعتکاف-قطع اعتکاف-شرط در اعتکاف	احکام اعتکاف-اعتکاف بدون روزه
احکام اعتکاف-روزه قضا در اعتکاف	خروج از محل اعتکاف-ندانستن مسایل اعتکاف
احکام اعتکاف-خروج از محل اعتکاف-خروج از اعتکاف در روز	خروج از محل اعتکاف-وضو و غسل معتکف
نذر اعتکاف-اعتکاف در دانشگاه-احکام اعتکاف	احکام اعتکاف-اعتکاف نابالغ
خروج از محل اعتکاف-شرکت در درس	تلفن در اعتکاف-احکام اعتکاف

احکام اعتکاف-انگیزه معتکف-نیت مادی اعتکاف	احکام اعتکاف-تعیین جا در اعتکاف
اعتکاف بدون روزه-احکام اعتکاف-اعتکاف بیمار	احکام اعتکاف-نیابت در اعتکاف-نیابت از زنده
احکام اعتکاف-جنابت در اعتکاف-تأخیر غسل در اعتکاف	خروج از اعتکاف-شرایط اعتکاف-احکام اعتکاف
احکام اعتکاف-نذر اعتکاف	قی در اعتکاف-قی کردن معتکف
قطع اعتکاف-احکام اعتکاف	احکام اعتکاف-نذر اعتکاف-ناتوانی ادای نذر
بطلان اعتکاف و کفاره-کفاره بطلان اعتکاف	احکام اعتکاف-خروج از اعتکاف-خروج از محل اعتکاف-نماز جمعه معتکف
احکام اعتکاف-نذر اعتکاف-ناتوانی ادامه اعتکاف	احکام اعتکاف-قضای اعتکاف
پیشینه اعتکاف	احکام اعتکاف-قطع اعتکاف نذری
اهمیت اعتکاف-آیت الله جوادی آملی و اعتکاف	آداب اعتکاف-مستحبات اعتکاف
احکام اعتکاف-اعتکاف کارمند	